

KREATYWNOŚĆ I MOTYWACJA W ROZWOJU STUDENTA PEDAGOGIKI

AUGUSTYN OKOŃSKI

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Chełmie

Doktorant KU w Rużomberku

STRESZCZENIE: Kreatywność jest procesem, dzięki któremu powstają nowe koncepcje realizacji przedsięwzięć życiowych. Kreatywna postawa zapewnia możliwość wprowadzania zmian. Bardzo ważna staje się kreatywna postawa studenta pedagogiki w obszarze rozwijania różnych umiejętności i uzdolnień. Innym ważnym zagadnieniem staje się motywacja. Studenci powinni być ciągle zainspirowani do nauki, podejmować ustawiczne doskonalenie, które przyczyni się do osiągnięcia wysokiego poziomu rozwoju fizycznego, społecznego, intelektualnego czy moralnego. Te wszystkie działania pozwolą na przejście studenta w rozwoju do stanów lub form bardziej doskonalszych.

SŁOWA KLUCZOWE: kreatywność, motywacja, rozwój, rozwój kompetencji, rozwój zawodowy.

Obecna sytuacja na rynku pracy, potrzeby i oczekiwania społeczne inspirują człowieka do podejmowania różnych wyzwań, poszukiwania różnego typu rozwiązań, pomysłów na to jak zaistnieć i funkcjonować. Aby można było podolać wymaganiom współczesnego świata należy już od okresu szkolnego przygotowywać dzieci i młodzież do mierzenia się z bardzo trudną i wymagającą rzeczywistością. Na uwagę zasługuje okres studiów, którego zadaniem jest przygotowanie zawodowe młodego człowieka do pełnienia określonych ról społecznych. Bardzo ważne w tym okresie staje się przygotowanie przyszłych nauczycieli do tego, aby w przyszłości stali się mistrzami dla swoich wychowanków, aby ich umiejętności pozwoliły na rozwój kolejnych pokoleń społeczeństwa. Dlatego tak istotne staje się uczenie przyszłych pedagogów kreatywności, podejmowania różnego typu wyzwań na rzecz własnego rozwoju. Ważne jest również to, aby studenci podjęli trud rozwoju, aby umiejętnie i w sposób właściwy przygotowali się do pełnienia ról społecznych, do tego, aby tworzyć, przeobrażać, wprowadzać zmiany w życiu na rzecz własnego rozwoju i rozwoju społecznego. Kreatywność jest procesem umysłowym, dzięki któremu powstają nowe idee, koncepcje, pomysły na reali-

zając życiowych przedsięwzięć, to przede wszystkim postawy twórcze. Według W. Dobrołowicza i B. Federa postawa najpełniej przejawia a postaw twórczych chodzi o aktywność poszukiwawczą, o inicjatywę, o działania zmierzające do doskonalenia dotychczasowego stanu rzeczy¹.

Student myślący kreatywnie poszukuje nowych rozwiązań, reprezentuje aktywną postawę twórczą, ukierunkowaną na własny rozwój i sukces. Na uwagę zasługują kryteria opisujące postawę twórczą wyróżnione przez J.P. Guilforda i V. Lowenfelda, możemy wyróżnić: wrażliwość na problemy, która wyraża się w dostrzeganiu braków, tego, co niezwykle, odkrywaniu potrzeb i niedostatków zarówno w rzeczach, jak i w ludziach, zdolność do pozostawania w stanie gotowości, wyrażająca się w otwartości i płynności myśli². Kreatywny student pedagogiki, to osoba, którą charakteryzować powinna otwartość na nowe pomysły, umiejętność dostosowywania się do różnych warunków czy oryginalność. Pojęcie kreatywności rozpatrujemy w kontekście takich pojęć jak uzdolnienia i talenty. Uzdolnienia to cechy osobowościowe jednostki takie jak wysoka inteligencja, kreatywność, poziom motywacji. Dotyczy to wszelkiej aktywności człowieka, twórczej postawy wobec życia jak i siebie samego. Postawa twórcza to też twórcze myślenie, polegające na umiejętności rozwiązywania problemów. Kreatywna postawa, aktywna orientacja życiowa zapewnia człowiekowi możliwość nadążania za zmianami, które w zdecydowany sposób wpływają na jego rozwój.

Tylko osoby aktywne są w stanie pełnić określone role społeczne. Twórczość coraz częściej nabiera istotnego znaczenia w życiu zawodowym i prywatnym. Istnieje potrzeba włączania problematyki kreatywności do obszarów zainteresowań współczesnej edukacji. Realizacja tego zadania wymaga przemyślanych działań na rzecz kształtowania twórczych orientacji życiowych w obszarze kształcenia, wychowania i opieki. Według A. Cudowskiej dla lepszego zrozumienia znaczenia twórczości w życiu człowieka potrzeba spełnienia kilku warunków:

obecność twórczych metod pracy w procesie kształcenia i wychowania na wszystkich szczeblach edukacji; dopuszczenie stosowania heurystyk, zamiast rozwiązań algorytmicznych wszędzie tam, gdzie jest to możliwe i zasadne, akceptowanie i stymulowanie twórczych zachowań wszystkich uczestników edukacyjnego procesu, w wymiarze intra - oraz inter – personalnym, obecność „twórczych nauczycieli” na wszystkich szczeblach edukacji, wysoka ranga twórczości w opinii społecznej, jej obecność w środkach masowego przekazu, promowanie ludzi kreatywnych i twórczych rozwiązań w różnych dziedzinach, kojarzenie twórczości z działaniem dla wspólnego dobra, poparcie dla twórczych postaw i zachowań w społeczeństwie i przyzwolenie opinii społecznej dla „twórczej edukacji”, ostatecznie, bowiem, to społeczeństwo w znacznej mierze determinuje realizację określonych działań edukacyjnych³.

1 W. Dobrołowicz, M. Karwowski, *W stronę kreatywności*, Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, Warszawa 2002, s. 39.

2 Clerol C., Gloton R., *Twórcza aktywność dziecka*, Warszawa 1976, s.36.

3 A. Cudowska, *Kształtowanie twórczych orientacji życiowych w procesie edukacji*, Trans Humana, Białystok 2004, s.197.

Istotnym zagadnieniem staje się koncepcja twórczości organizacyjnej. Wyższa uczelnia, jako instytucja, organizacja ucząca się ukierunkowana na rozwój w kontekście twórczej działalności powinna sprzyjać kreatywności wszystkich swoich podmiotów. Uczelnia kreatywna to taka placówka, w której student zdobywa jak największą wiedzę i mądrość życiową, gdzie realizowana jest edukacja twórcza. Osobami wiodącymi, kierującymi tym procesem, powinni stać się nauczyciele wykładowcy. To od ich aktywności, postawy, a również od ich wzajemnych stosunków zależy sukces studenta, jego przyszłość życiowa i zawodowa stanowiące element jego własnego rozwoju zawodowego.

We współczesnej szkole szczególnego znaczenia nabiera kreatywna postawa nauczyciela wykładowcy. Powinien on sam poszukiwać możliwości rozwijania umiejętności kreatywnych działań, na co dzień. To on wskazuje studentom możliwości rozwoju, inspiruje, pobudza do podejmowania różnych aktywności, stając się drogowskazem i przykładem, z którego student powinien czerpać jak najwięcej. Na uwagę zasługuje pojęcie „twórczego nauczania” według K. J. Szmidta to podejście dydaktyczne, które czyni z procesu uczenia się działanie bardzo interesujące, zajmujące (a nawet ekscytujące) i efektywniejsze niż tradycyjne. To również rozwijanie i modyfikowanie materiałów oraz sposobów nauczania, które rozbudzają zainteresowania uczniów i ich motywację do uczenia się. Jako takie twórcze nauczanie jest nieodłączną częścią każdego dobrego nauczania. Natomiast nauczanie do twórczości, to takie nauczanie, które nakierowane jest na rozwijanie indywidualnych zdolności uczniów do twórczego myślenia i działania. Nauczanie twórczości wyzwala również twórcze nauczanie, bowiem pobudzanie twórczości uczniów angażuje własne umiejętności twórcze nauczyciela⁴.

Istnieją wielkie szanse na to, aby przy twórczym nauczycielu wykładowcy wyrósł twórczy student, odznaczający się bogatą wyobraźnią, pomysłowością i spostrzegawczością, odchodzący od schematów i gotowych wzorów postępowania w każdej sytuacji. Kreatywny student pedagogiki to osoba, która ciągle doskonali się, poszukuje nowych rozwiązań, ustawicznie doskonalić się. Kreatywny student to osoba pozytywnie nastawiona do zmiany, tworząca twórczy klimat uczelni, podejmująca działania innowacyjne, inspirująca społeczność do włączania się w realizację nowych przedsięwzięć. Innym istotnym zagadnieniem w rozwoju zawodowym studenta pedagogiki staje się motywacja. Według P. Zimbardo to wszystkie procesy zaangażowane w rozpoczęcie, kierowanie i podtrzymywanie aktywności fizjologicznych i psychicznych; zawiera mechanizm preferowania jednych aktywności nad inne oraz energię i trwałość reagowania⁵. Motyw to świadomy lub nieświadomy bodziec do działania w pożądanym przez nas kierunku, dostarczany przez czynniki psychologiczne lub społeczne i nadający cel lub kierunek zachowaniu. Teorie psychologiczne definiują motywację, jako te wszystkie popędy i dążenia biologiczne, społeczne i psychologiczne, które nie

4 K.J. Szmidt, *Pedagogika twórczości*, Pedagogika GWP, Gdańsk 2007, s. 21.

5 P.Zimbardo, *Psychologia i życie*, PWN, Warszawa 2004, s.436.

pozwalają nam pozostawać w bezczynności i popychają nas, mniej lub bardziej zdecydowanie, ku działaniu. Motywacja to źródło dynamiki i kierunku zachowania, stan gotowości do działania, nasza wewnętrzna moc związana z systemem potrzeb, popędów i pragnień, z realizacją wyznaczonych celów. Siła i struktura motywacji wpływają na ogólny poziom aktywności człowieka, zdolność do podejmowania ryzyka i rozwiązywania coraz trudniejszych zadań.

Nauczyciele akademicy powinni pobudzać pozytywną motywację do uczenia się, zapewniając studentom równe szanse dla osiągnięcia sukcesu oraz nieustannie doskonalić kompetencje psychopedagogiczne m.in.: umiejętności inspirowania, motywowania do nauki, integrowania ich w zespół oraz umiejętności menadżerskie. Najważniejszym czynnikiem skutecznego nauczania i wychowania staje się motywacja, dlatego nauczyciel akademicki w swojej pracy powinien rozbudzać zainteresowania, nagradzać, uczyć postaw aktywnych, zachęcać do podejmowania kolejnych prób, umożliwiać zdobywanie wiedzy. Istotne staje się również uczenie podejmowania samodzielnych decyzji, odwagi cywilnej i otwartości, kształtowania wrażliwości poprzez ćwiczenie empatii.

Według J. Brophy oprócz budowania na istniejącej motywacji uczniów, wykorzystaj najlepiej, jak możesz, okazję do pobudzania i uspołecznienia motywacji do uczenia się. W każdej sytuacji dydaktycznej staraj się pobudzać motywację do uczenia się wiedzy lub umiejętności, których opanowaniu służyć mają dane czynności. Postaw tę motywację na pierwszym miejscu wśród wszelkich innych motywów, które w danej sytuacji mogą wchodzić w grę. Na dłuższą metę taka codzienna praca nad motywacją da skumulowany efekt i sprawi, że twoi uczniowie rozwiną w sobie motywację do nauki, jako trwałą dyspozycję⁶. Motywowanie jest sztuką, od tego procesu zależą wyniki oraz sukcesy studentów. Skuteczna motywacja to motywacja trwała, jej skuteczność zależy od obecności czynników pobudzających aktywność, czyli niezaspokojonych potrzeb. Nie wystarczy zapoznać się z techniką „kija i marchewki”. Trzeba zgłębić kilka teoretycznych propozycji, które można podzielić na: teorie treści motywacji, teorię wzmocnień i teorie procesu. Motywacja sprowadza się także do okazywania zaufania, powierzenia studentom ambitnych i odpowiedzialnych zadań. Bardzo ważne jest znalezienie złotego środka między ufnością w kompetencje, uczciwość, sumienność studentów, a koniecznością sprawowania kontroli nad ich działaniami. Nadmierna kontrola tłamsi kreatywność i motywację. Motywowanie jest sztuką, od tego procesu zależą wyniki oraz sukcesy studentów.

Innym bardzo istotnym zagadnieniem w funkcjonowaniu studentów pedagogiki staje się rozwój zawodowy. Jest uporządkowanym, świadomym i celowym działaniem zmierzającym do ukształtowania osobowości przyszłego nauczyciela. To proces, który przebiega przez całe życie. Szczególnie istotnym okresem stają się studia wyższe a następnie kształcenie ustawiczne.

⁶ J. Brophy, *Motywowanie uczniów do nauki*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002, s. 28.

Bardzo ważną rolę w rozwoju studenta odgrywają wartości moralne, system, według którego funkcjonuje. istotnym zagadnieniem staje się również stosunek studenta do poznawanych przedmiotów, jego kompetencje zawodowe. Niezwykle ważne wydaje się znalezienie idealnego modelu studenta, który powinien sprostać współczesnym wyzwaniom edukacji.

Według T.W. Nowackiego rozwój zawodowy to droga rozwoju jednostki od fazy zaznajamiania z obszarami ludzkiej działalności gospodarczej i kulturalnej, poprzez fazę przygotowania ogólnozawodowego, do okresu przygotowania zawodowego. Potem następują okresy rozwoju zawodowego, awansów i osiągnięć, aż do zakończenia pracy zawodowej, która jednak nie kończy aktywności pracowniczej. Fazy rozwoju zawodowego zależą w wysokim stopniu od instytucji społecznych, określających aktywność jednostki, i od jej udziału w procesach kształcenia i procesach pracy⁷. Rozwój zawodowy jest procesem przebiegającym przez całe życie. U każdego człowieka rozpoczyna się w różnym wieku, zawsze związany jest z rozwojem umiejętności, zdolności, wiedzy, oraz cech osobowościowych istotnych w pracy zawodowej. Jest pojęciem przypisanym każdej jednostce, jej aktywności zawodowej, możliwościom intelektualnym i organizacyjnym, umiejętności planowania i projektowania własnego rozwoju zawodowego. Obecna sytuacja na rynku pracy sprawia, że osoby, które chcą utrzymać się i rozwijać, muszą systematycznie planować i kształtować swój rozwój zawodowy.

Na podstawie D. Supera rozwój zawodowy jest procesem rośnięcia i uczenia się, któremu podporządkowane są wszelkie przejawy zachowania zawodowego. Jest to stopniowy wzrost i zmiany zdolności jednostki do określonych rodzajów zachowania zawodowego oraz powiększania jej repertuaru zachowania zawodowego. Rozwój zawodowy obejmuje wszystkie aspekty rozwojowe, które mogą być odniesione do pracy⁸.

Na podstawie H. Kwiatkowskiej pojęciem właściwie oddającym charakter procesu „wzrastania” w zawód jest tzw. adaptacja twórcza, polegająca na przekraczaniu zastanych konwencji w dążeniu do działań autonomicznych, podejmowanych we własnym imieniu i na własne ryzyko, a więc działań twórczych i odpowiedzialnych⁹.

Rozwój studenta zależy od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych wynikających z jego psychiki. Ma wymiar konkretny i celowy. Są to pozytywne zmiany jakości w obszarze osobowości. Rozwój zawodowy trwa przez całe życie. Musi być poparty ustawicznym doskonaleniem ukierunkowanym na cią-

7 T. W. Nowacki, *Leksykon pedagogiki pracy*. Radom: ITeE 2004, s. 217.

8 D. Super i in., *Vocational Development: a framework for research*. New York, Teachers College Press, 1957. cyt. za J. Budkiewicz, *Dynamika życia zawodowego w świetle psychologii*, [w:] *Szkola – zawód – praca, Problemy szkolnego poradnictwa zawodowego, Charakterystyki zawodów*, Książka i Wiedza, Warszawa 1969, s. 37.

9 H. Kwiatkowska, *Logika rozwoju zawodowego nauczyciela* [w:] *Kształcenie nauczycieli*, 1993, 1, s. 73.

głę zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy. W praktyce rozwój zawodowy studenta ma różne natężenia w określonych okresach pracy. Jest systemem jakościowych zmian rozłożonych w czasie, procesem bardzo złożonym i silnie zróżnicowanym oraz w dużej mierze zależnym od indywidualnych cech studenta. Jest systemem działań, któremu charakter nadaje osobowość samego człowieka. Z reguły ma charakter etapowy i długotrwały. Rozwój przyszłego nauczyciela cechuje swoista dynamika, polegająca na ustawicznym poszerzaniu wiedzy, kompetencji i umiejętności. W rozwoju zawodowym chodzi o ulepszanie kluczowych umiejętności. Rozwój zawodowy przebiega odmiennie w zależności od wieku studenta, okresu studiów, doświadczenia, odbytych praktyk, predyspozycji pedagogicznych.

Kształtowanie postaw, zdobywanie wiadomości, a także rozwijanie umiejętności stanowią wzajemnie uzupełniający się wymiar pracy przyszłego nauczyciela. To od jego zaangażowania i kreatywności zależy, w jaki sposób będzie realizowana jego strategia rozwoju. Strategia opierająca się o koncepcję rozwoju szkoły wyższej, wynikające z tej koncepcji priorytety, zadania i działania, a w szczególności opis i cechy charakterystyczne absolwenta.

Bardzo ważna w budowaniu wizerunku dobrego studenta, staje się bezinteresowna postawa, mająca na względzie własne dobro, wartości preferowane na uczelni, jego rozwój w obszarze uczuć, postaw społecznych i systemu wartości. J. Karbowniczek uważa, że należy kształcić nauczycieli o wysokim poczuciu autonomiczności i aspiracjach twórczych. Ich wiedza powinna być oparta na doświadczeniach, umiejętnościach, systemie wartości, czego konsekwencją jest umiejętne formułowanie celów, optymalizacja doboru metod spostrzegania otoczenia i siebie, jako aktywnych, dynamicznych podmiotów zdolnych do oryginalnych rozwiązań nietypowych w sytuacjach edukacyjnych.

Jak wynika z powyższych rozważań rola studenta pedagogiki jest specyficzna i wyjątkowo odpowiedzialna. Można stwierdzić, że w czasach współczesnych potrzebny jest student o wielkich przymiotach serca i charakteru, kochający pracę z dziećmi, cierpliwy i opanowany, stale podnoszący swoje kwalifikacje i kompetencje. Bardzo ważne w pracy przyszłego nauczyciela staje się motywowanie do podejmowania różnego typu aktywności. Student w tych działaniach musi wykazać się takimi metodami pracy, które pomogą lepiej poznać samego siebie, rozpoznawać i nazywać wartości, oceniać własne możliwości czy dokonywać wyboru między dobrem a złem.

Istotnym i ważnym elementem pracy studenta pedagogiki powinna być diagnoza i ewaluacja. Dzięki temu może ocenić, jak dalece użyteczna lub wartościowa jest jego działalność, by zdecydować, czy ją podjąć, czy nie, albo czy ją kontynuować. Realizując ewaluację student doskonali swój profesjonalizm, uzyskuje wiarygodną informację o tym, jak odbierane są jego działania i jakie są ich efekty, te oczekiwane, ale i niepożądane. Dzięki temu możliwe jest przystąpienie do eliminacji tych czynników, które nie sprzyjają efektywnej pracy zawodowej oraz rozwijanie tych aspektów, które należy rozwinąć. Dzięki ewaluacji przy-

szły nauczyciel może promować swoją pracę, a szczególnie te elementy, które stanowią jej mocne strony, może planować strategię własnego rozwoju zawodowego. W wyniku ewaluacji student może dokonać oceny potrzeb, oczekiwań, wymagań, stanu zadowolenia tych, którym działanie ma służyć. Może uzyskać informacje potrzebne w procesie modyfikowania własnej działalności naukowej.

Aby rozwój zawodowy przyszłego nauczyciela stawał się faktem niezbędne staje się refleksja nad własnym postępowaniem, autoewaluacja, patrzenie na edukację w kontekście możliwości zmiany siebie na lepsze. W pracy studenta bardzo ważną rolę odgrywa autorefleksja. Świadomość własnych działań, ich aspektów jakościowych, umiejętność spojrzenia na własną pracę, to elementy bardzo istotne i ważne w rozwoju zawodowym studenta pedagogiki. Mówiąc o autorefleksji odnosimy się do powagi i trzeźwości umysłu w pewnym dystansie do działania. Według J. Jonesa, M. Jenkinsa i S. Lorda autorefleksja jest procesem mentalnym, który ma miejsce poza nurtem działania, spoglądanie w przód lub (częściej) wstecz na działania, które miały miejsce¹⁰.

Zdolność do refleksji nad własnymi sukcesami oraz obszarami pracy wymagającymi dalszego rozwoju jest warunkiem niezbędnym do poprawy poczynań zawodowych i metod pracy przyszłych nauczycieli. To dzięki autorefleksji student może dokonać analizy własnej działalności w kontekście stosowanych metod, form organizacyjnych czy zasad uczenia się. Bardzo ważne staje się to, aby potrafił patrzeć na to, co robi w sposób refleksyjny i ukierunkowany na własny rozwój.

Jednocześnie konieczne jest, aby student pedagogiki dokonując samooceny gromadził i wykorzystywał informacje zwrotne, jak inni go postrzegają, oceniają, i to od wszystkich bezpośrednich uczestników procesu edukacyjnego. Istotna staje się kwestia nauki i pracy z pasją. Realizacji działań edukacyjnych w kontekście własnej filozofii życia. Według Ch. Daya, aby nauczać z pasją, nie wystarczy po prostu dawać upust własnemu entuzjazmowi – należy czynić to w sposób uporządkowany, mądry i zgodny z wyznawanymi wartościami. Pasja kojarzona jest z entuzjazmem, troską, oddaniem i nadzieją, a pojęcia te z kolei najlepiej charakteryzują skuteczne uczenie. Nauczycielska pasja nie ma na celu podważać historycznych uwarunkowań, które narzucają pewien społeczny, ekonomiczny, polityczny, a nawet emocjonalny porządek. Ma ona moc oswabadzania, dzięki której uczniowie mogą zaangażować się w to, czego się uczą, spojrzeć szerzej wokół siebie i dostrzec to, co wcześniej było niewidoczne, lepiej poznać siebie i na tym wizerunku wykształcić własną tożsamość¹¹.

10 J. Jones, M. Jenkin, S. Lord, *Jak wspierać rozwój zawodowy nauczycieli*, WSiP, Warszawa 2008, s.63. por. M. Babiarczyk, *Pedagog jednej czy wielu dróg?* [w:] *Europejskie wyzwania w obszarze edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej*, Kielce 2011, s. 269-276.

11 Ch. Day, *Nauczyciel z pasją. Jak zachować entuzjazm i zaangażowanie w pracy*, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2006, s. 12,13.

Dobrym studentem a w przyszłości nauczycielem nie może być każdy, a mistrzostwo w pracy osiągają ludzie o określonych cechach osobowości. Problem ten dotyczy nie tylko zawodu nauczycielskiego. Nie każdy człowiek wykonujący jakiegokolwiek rodzaj pracy, wykonujący jakiegokolwiek zawód, może być odpowiednio wykształcony i przygotowany do tej pracy. Nie zawsze też jest dobrym fachowcem. Nauczyciel musi się ciągle doskonalić, zdobywać kolejne stopnie awansu zawodowego ze względu na ciągły rozwój i zmiany wszystkich dziedzin życia, a w szczególności oświaty.

W dzisiejszych czasach niezwykle ważne wydaje się znalezienie idealnego modelu studenta pedagogiki nowej epoki, przyszłego nauczyciela, takiego, który powinien sprostać nowym edukacyjnym wyzwaniom, otwartego na ustawiczne doskonalenie i systematyczne poszukiwanie najlepszych rozwiązań dydaktycznych. Samo znalezienie nie wiele da. Najważniejsza staje się w tej sytuacji ustawiczna praca na rzecz jego rozwoju w kontekście systemowych działań i innowacyjnych rozwiązań całej społeczności akademickiej.

CREATIVITY AND MOTIVATION IN THE PEDAGOGY STUDENT DEVELOPMENT

AUGUSTYN OKOŃSKI

ABSTRACT: Creativity is the process by which new ideas concerning life realization arise. Creative attitude provides the ability to make changes. A creative attitude of pedagogy students becomes a very important issue to develop different skills and abilities. Another important point is motivation. Students should be continually inspired to learn, to make continuous improvement which will contribute to achieve a high level of physical, social, intellectual or moral development. All these activities will allow the students to move to more perfect states or forms.

KEY WORDS: creativity, motivation, development, skills development, professional development.